

การบัญชีเกี่ยวกับการฝากขาย

Consignments Accounting

- การฝากขาย (Consignments) เป็นวิธีการหนึ่งในการขายตลาดเพื่อกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค โดยเรียกผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือเจ้าของสินค้าว่า “ผู้ฝากขาย” (Consignor) ซึ่งจะเป็นผู้ที่ติดต่อหาเครือข่ายที่อาจจะเป็นบุคคล ร้านค้า หรือกิจการอื่นที่สามารถจำหน่ายสินค้าให้กิจการของผู้ฝากขายได้ ซึ่งจะถูกระบุเรียกว่า “ผู้รับฝากขาย” (Consignee)
- ผู้ฝากขาย
 - เป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในสินค้า ต้องนำเสนอการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือในงบการเงิน
 - เป็นผู้ที่ต้องบันทึกรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ส่งไปฝากขาย
 - เป็นผู้ที่มี “บัญชีฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย”
- ผู้รับฝากขาย
 - ไม่ใช่ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในสินค้า ไม่ต้องนำเสนอการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือในงบการเงิน
 - ไม่ต้องบันทึกรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝากขาย
 - เป็นผู้ที่มี “บัญชีรับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย”
 - ตามข้อตกลงระหว่างกัน ผู้รับฝากขายต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับสินค้าที่รับฝากขาย เพื่อนำเสนอผู้ฝากขาย

➤ การบัญชีเกี่ยวกับการฝากขาย ที่ทั้ง 2 ฝ่ายใช้ในการบันทึกรายการค้า สามารถแยกได้ดังนี้ คือ

- การบันทึกบัญชีด้านผู้รับฝากขาย
 - บันทึกรายการแยกจากการขายปกติของผู้รับฝากขาย
 - บันทึกรายการรวมกับการขายปกติของผู้รับฝากขาย
- การบันทึกบัญชีด้านผู้ฝากขาย
 - บันทึกรายการแยกจากการขายปกติของผู้ฝากขาย
 - บันทึกรายการรวมกับการขายปกติของผู้ฝากขาย

➤ จากข้อมูลต่อไปนี้ เป็นข้อมูลที่น่าไปใช้สำหรับการบันทึกการขายของผู้ฝากขาย และผู้รับฝากขาย

บริษัท ดีไอคอก จำกัด เป็นธุรกิจผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่อจำหน่าย บริษัทมีนโยบายในการเพิ่มยอดขายโดยการนำเครื่องใช้ไฟฟ้าไปฝากขาย ในกรณีนี้บริษัทได้นำเครื่องรับโทรทัศน์ไปฝากขายที่บริษัท โหนดกระสวย จำกัด โดยบริษัทผู้รับฝากขายจะได้รับค่านายหน้าในอัตรา 10% ของยอดขาย บริษัท ดีไอคอก จำกัด บันทึกการขายแยกจากการขายปกติ และตรวจนับสินค้าคงเหลือด้วย Perpetual Inventory System ต่อไปนี้เป็นรายการที่เกิดขึ้นสำหรับเดือนพฤษภาคม 2567 ระหว่างเดือนพฤษภาคม บริษัท ดีไอคอก จำกัด ผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ได้ 200 เครื่อง ต้นทุนการผลิตเครื่องละ 35,000 บาท และจัดส่งเครื่องรับโทรทัศน์จำนวน 80 เครื่อง ไปฝากขายที่บริษัท โหนดกระสวย จำกัด บริษัท ดีไอคอก จำกัด โดยกำหนดให้บริษัท โหนดกระสวย จำกัด จำหน่ายสินค้าเป็นเงินสดหรือเงินเชื่อก็ได้ จากรายงานการขายของบริษัท โหนดกระสวย จำกัด มีรายละเอียดดังนี้คือ

1. ขายเครื่องรับโทรทัศน์เป็นเงินสดจำนวน 38 เครื่อง ในราคาเครื่องละ 42,000 บาท
2. ขายเครื่องรับโทรทัศน์เป็นเชื่อจำนวน 32 เครื่อง ในราคาเครื่องละ 45,000 บาท
3. จ่ายเงินสดเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าที่รับฝากขาย ได้แก่
 - ค่าขนส่งสินค้าเข้าร้าน 15,800.-บาท
 - ค่าโฆษณาสินค้า 24,600.-บาท
 - ค่าเก็บรักษาสินค้า 19,500.-บาท
4. หักค่านายหน้าจากการขายไว้ตามข้อตกลง
5. บริษัทเก็บเงินยังไม่ครบจากลูกค้าที่เกิดจากการขายเชื่อ จำนวน 240,000 บาท
6. บริษัทสรุปรายงานการขายและนำส่งเงินที่เหลือเป็นเช็คเช็ค??????????????

- การบัญชีเกี่ยวกับการฝากขาย
- ด้านผู้รับฝากขาย กรณีที่ผู้รับฝากขาย**บันทึกรายการแยกจากการขายปกติ** มีหลักการดังต่อไปนี้

1. เมื่อผู้รับฝากขายได้รับสินค้าจากผู้ฝากขาย === ผู้รับฝากขายไม่ต้องบันทึกการขาย
ค่า แต่เพียงแต่บันทึกเดือนความจำเท่านั้น

จากตัวอย่าง บริษัท โหนดระสวย จำกัด เป็นผู้รับฝากขาย ต้องบันทึกเดือนความจำ โดย ได้รับเครื่องรับโทรทัศน์สีจากบริษัท ดีไอคอก จำกัด จำนวน 80 เครื่อง กำหนดให้ขายในราคาเงินสดเครื่องละ 42,000 บาท และขายเป็นเงินเชื่อเครื่องละ 45,000 บาท เงื่อนไขค่านายหน้า 10 % ของยอดขาย ถ้าเกิดหนี้สูญให้เป็นความรับผิดชอบของบริษัท ดีไอคอก จำกัด

2. เมื่อผู้รับฝากขายต้องจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แทนผู้ฝากขายไปก่อน=== ผู้รับฝากขายบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป โดย

Dr. รับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย

Cr. เงินสด หรือ เงินฝากธนาคาร

Cr. ค่าใช้จ่าย

.....

จากตัวอย่าง บริษัท โหนดระสวย จำกัด (ผู้รับฝากขาย) จ่ายเงินสดสำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าที่รับฝากขายจากบริษัท ดีไอคอก จำกัด (ผู้ฝากขาย) ประกอบด้วยค่าขนส่งสินค้า 15,800 บาท และค่าเก็บรักษาสินค้า 19,500 บาท ดังนั้น บริษัท โหนดระสวย จำกัด (ผู้รับฝากขาย) บันทึกการขายค่า โดย

.....

จากหลักการและข้อมูลในตัวอย่าง ถ้าสมมติว่าบริษัท โหนดกระสวย จำกัด จ่ายเช็ค
ค่าโฆษณา เป็นเงิน 65,000 บาท บันทึกรายการค้า โดย

.....

จากประเด็นของค่าโฆษณา ที่บริษัท โหนดกระสวย จำกัด จ่ายไปนั้น พบว่า เป็นค่า
โฆษณาของสินค้าที่รับฝากขายจากบริษัท ดีไอคอก จำกัด จำนวนเงิน 24,600 บาท ดังนั้น
บริษัท โหนดกระสวย จำกัด ต้องปรับปรุงรายการ โดย

.....

3. เมื่อผู้รับฝากขาย ขายสินค้าของผู้ฝากขายได้

Dr. เงินสด (กรณีที่ขายได้รับเงินสด; เช็ค; แคชเชียร์เช็ค)

Dr. ลูกหนี้การค้า – รับฝากขาย (กรณีที่ขายเป็นเงินเชื่อ)

Cr. รับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย

จากตัวอย่าง บริษัท โหนดกระสวย จำกัด ขายสินค้าที่รับฝากขายจากบริษัท ดีไอคอก จำกัด ได้แก่

- ขายเป็นเงินสด 38 เครื่อง ราคาขายเครื่องละ 42,000 บาท ดังนั้น บริษัท โหนดกระสวย
จำกัด บันทึกรายการค้า โดย

.....

- ขายเป็นเงินเชื่อ 32 เครื่อง ราคาขายเครื่องละ 45,000 บาท ดังนั้น บริษัท โหนดระสวย จำกัด บันทึกรายการค้า โดย

.....

- บริษัท โหนดระสวย จำกัด สามารถเรียกเก็บเงินค่าสินค้าที่รับฝากขายจากลูกค้านี้การค้า – รับฝากขาย ได้ 1,200,000 บาท

4. เมื่อผู้รับฝากขายสามารถขายสินค้าที่รับฝากขายได้แล้ว ย่อมต้องได้รับค่านายหน้าจากการขายสินค้าที่รับฝากขาย

Dr. รับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย

Cr. รายได้ค่านายหน้า

.....

จากตัวอย่าง บริษัท โหนดระสวย จำกัด จะต้องบันทึกบัญชีรายได้ ในบัญชีรายได้ค่านายหน้า ที่ได้รับจากการขายสินค้าที่รับฝากขายจากบริษัท ดีไอคอก จำกัด บันทึกรายการค้า โดย

.....

5. เมื่อผู้รับฝากขายได้รับเงินทดรองจ่ายจากผู้ฝากขาย

Dr. เงินสด

Cr. รับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย

.....

6. เมื่อผู้รับฝากขายส่งเงินไปให้ผู้ฝากขายก่อนการรายงานประจำงวด

Dr. รับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย

Cr. เงินสด / เงินฝากธนาคาร

.....

7. เมื่อผู้รับฝากขายคืนสินค้าที่รับฝากขายให้ผู้ฝากขาย ==> ผู้รับฝากขายไม่ต้องบันทึก
รายการค้า เพียงแต่บันทึกเตือนความจำไว้เท่านั้น

บริษัท โหนดกระสวยจำกัด	
เลขที่ 1 ถนนอุทธรณ์นอก แขวงวชิระ เขตดุสิต กทม.	
วันที่ 31 พฤษภาคม 2567	
สินค้าที่รับฝากขาย :: เครื่องรับโทรทัศน์สี	
จำนวน :: 80 เครื่อง	
ผู้ฝากขาย :: บริษัท ดีไอคอก จำกัด	
เลขที่ 111 ถนนจรัญสนิทวงศ์	
แขวงวัดท่าพระ เขตบางใหญ่ กทม.	
รายได้จากการขาย :	
ขายเป็นเงินสด (	)
ขายเป็นเงินเชื่อ (	)
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ :	
ค่าขนส่งสินค้าเข้าร้าน	
ค่าโฆษณาสินค้า	
ค่าเก็บรักษาสินค้า	
ค่านายหน้า (3,036,000 x 10 %)	
รายได้หักค่าใช้จ่าย คงเหลือ	
หัก ยอดเงินที่ยังเรียกเก็บไม่ได้จากลูกค้าที่รับฝากขาย	
ยอดคงเหลือสุทธิ	
● นำส่งแคชเชียร์เช็ค ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เลขที่ 12345678 จำนวนเงิน	บาท
● เครื่องรับโทรทัศน์สี คงเหลือ 10 เครื่อง	

9. เมื่อผู้รับฝากขายนำส่งเงินที่เหลือในแต่ละงวดให้ผู้ฝากขาย บันทึกรายการค้า โดย

Dr. รับฝากขาย – ระบุชื่อผู้ฝากขาย

Cr. เงินสด / เงินฝากธนาคาร

.....

จากตัวอย่าง สมมติว่า บริษัท โหนดกระสวย จำกัด นำส่งเงินที่เหลือให้บริษัท ดีไอคอก จำกัด ด้วยเช็คเช็คธนาคารกรุงเทพ จำกัด เลขที่ 12345678 จำนวนเงิน 2,342,500 บาท บริษัท โหนดกระสวย จำกัด บันทึกรายการค้า โดย

➤ การบัญชีเกี่ยวกับการฝากขาย === ด้านผู้ฝากขาย กรณีที่ผู้ฝากขายบันทึกการขายแยกจากการขายปกติ มีหลักการดังต่อไปนี้

- 1) เมื่อผู้ฝากขายส่งสินค้าให้ผู้รับฝากขาย === ผู้ฝากขายบันทึกการขายเกี่ยวกับสินค้าที่ส่งไปฝากขายด้วยราคาทุน ตามวิธี Periodic Inventory Method หรือ Perpetual Inventory Method

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย Cr. สินค้าส่งไปฝากขาย	Dr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย Cr. สินค้าคงเหลือ (กรณีซื้อมาเพื่อขาย) Cr. สินค้าสำเร็จรูป (กรณีผลิตสินค้าเพื่อขาย)

จากตัวอย่าง ถ้าบริษัท ดีไอคอก จำกัด เป็นผู้ผลิตและนำส่งสินค้าไปฝากขายที่บริษัท โหนดกระสวย จำกัด ผู้รับฝากขายคือ เครื่องรับโทรทัศน์สี จำนวน 80 เครื่อง ราคาทุนเครื่องละ 35,000 บาท โดยแจ้งให้บริษัท โหนดกระสวย จำกัด ผู้รับฝากขาย ขายสินค้าเป็นเงินสดเครื่องละ 42,000 บาท และขายเป็นเงินเชื่อเครื่องละ 45,000 บาท

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method

- 2) เมื่อผู้ฝากขายได้รับคืนสินค้า (ที่นำไปฝากขาย) คืนมาจากผู้รับฝากขาย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. สินค้าส่งไปฝากขาย Cr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย	Dr. สินค้าคงเหลือ (กรณีซื้อมาเพื่อขาย) Dr. สินค้าสำเร็จรูป (กรณีผลิตสินค้าเพื่อขาย) Cr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย

3) ผู้ฝากขายมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าที่ส่งไปฝากขาย และถือว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวนั้นเป็นราคาทุนของสินค้าที่ส่งไปฝากขาย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย Cr. เงินสด หรือ Cr. เงินฝากธนาคาร หรือ Cr. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หรือ Cr. ค่าใช้จ่าย	Dr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย Cr. เงินสด หรือ Cr. เงินฝากธนาคาร หรือ Cr. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หรือ Cr. ค่าใช้จ่าย

จากตัวอย่าง ถ้าบริษัท ดีไอคอก จำกัด จ่ายเช็คค่าบรรจุหีบห่อสำหรับสินค้าทุกชนิดเป็นเงินทั้งสิ้น 100,000.-บาท ซึ่งต่อมาบริษัทตรวจพบว่าค่าบรรจุหีบห่อสินค้าที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้เป็นค่าบรรจุหีบห่อของสินค้าที่ส่งไปฝากขายที่บริษัท โหนดระสวย จำกัด รวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนเงิน 25,000 บาท ดังนั้นบริษัท ดีไอคอก จำกัด บันทึกรายการค้า โดย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method

4) เมื่อผู้ฝากขายได้รับเงินล่วงหน้าจากผู้รับฝากขายก่อนกำหนดที่ตกลงกัน

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. เงินสด Cr. เงินรับล่วงหน้า	Dr. เงินสด Cr. เงินรับล่วงหน้า

5) เมื่อผู้ฝากขายจ่ายเงินทดรองให้แก่ผู้รับฝากขาย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. เงินทดรองจ่าย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย Cr. เงินสด หรือ เงินฝากธนาคาร	Dr. เงินทดรองจ่าย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย Cr. เงินสด หรือ เงินฝากธนาคาร

6) เมื่อผู้ฝากขายได้รับรายงานการขายจากผู้รับฝากขาย ผู้ฝากขายบันทึกรายการจากรายงานการขาย โดยบันทึกรายการแยกจากการขายปกติ

จากข้อมูลในรายงานการขายที่บริษัท โหนดระสวย จำกัด ส่งมาให้บริษัท ดีไอคอก จำกัด นั้น บริษัท ดีไอคอก จำกัด บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป โดยหลักการของการบันทึกการขายทั้ง 2 วิธี บันทึกการขายเหมือนกัน

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
---------------------------	----------------------------

--	--

- 7) เมื่อผู้ฝากขายบันทึกบัญชีต้นทุนขายสินค้าฝากขาย และบัญชีค่าใช้จ่ายฝากขาย โดยปิดบัญชีฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย (ตามจำนวนสินค้าที่ฝากขายขายได้)

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. ต้นทุนขายสินค้าฝากขาย Dr. ค่าใช้จ่ายฝากขาย Cr. ฝากขาย – ระบุชื่อผู้รับฝากขาย	

จากตัวอย่าง บริษัท ดีไอคอก จำกัด บันทึกรายการเกี่ยวกับต้นทุนขายสินค้าฝากขาย และบัญชีค่าใช้จ่ายฝากขาย โดย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. ต้นทุนขายสินค้าฝากขาย (70 เครื่อง x 35,000) Dr. ค่าใช้จ่ายฝากขาย*** (70 เครื่อง x 510 บาท) Cr. ฝากขาย – บริษัท โหนดระสวย จำกัด ***ค่าใช้จ่ายฝากขายประกอบด้วย	

ค่าบรรจุหีบห่อ

ค่าขนส่งสินค้าเข้าร้าน

รวม

ซึ่งเป็นรายการที่ถือเป็นราคาทุนของสินค้าที่ส่งไป

ฝากขายทั้งหมด เครื่อง เฉลี่ยเครื่องละ บาท ดังนั้น บริษัท โหนดระสวย จำกัด ขายสินค้า
ที่ส่งไปได้ 70 เครื่อง คิดเป็น “ค่าใช้จ่ายฝากขาย” เท่ากับ

- 8) เมื่อผู้ฝากขายบันทึกรายการปิด “บัญชีขายโดยการฝากขาย” ; “บัญชีต้นทุนขายสินค้าฝากขาย” ; “ค่าใช้จ่ายฝากขาย” ; และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการฝากขายทั้งหมด เพื่อบันทึก “บัญชีกำไร(ขาดทุน)จากการฝากขาย”

จากตัวอย่าง บริษัท ดีไอคอก จำกัด บันทึกรายการปิดบัญชี เพื่อบันทึกผลการดำเนินงานจากการฝากขาย โดย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method

- 9) เมื่อผู้ฝากขายปิดบัญชีเพื่อบันทึกผลการดำเนินงานจากการฝากขายแล้ว ต้องปิดบัญชี “สินค้าส่งไปฝากขาย” ด้วย

Periodic Inventory Method	Perpetual Inventory Method
Dr. สินค้าส่งไปฝากขาย Cr. กำไรขาดทุน	ไม่ต้องบันทึกรายการ